

Ptujski tednik

Štev. 5

Ptuj, 7. februarja 1958

Letnik XI.

Uprava in uredništvo Ptuj, Lackova ulica 8 — Telefon 156, NB Ptuj št. 643-T-206 — Ure-
juje uredniški odbor — Odgovorni urednik Anton Bauman — Rokopisov ne vračamo — Tiska Mariborska tiskarna —
Cena 10 din — Letna naročnina 500 din, polletna 250 dinarjev

Postavljene so kandidate

V zadnjih dneh so bile na se-
dežih volilnih okrajev na pod-
ročju bivšega ptujskega okraja
kandidacijske konference, na ka-
terih so bili izbrani kandidati za
volitve v republiški in zvezni zbor
in za oba zbora protizvajalcev.

Področje bivšega ptujskega
okraja voli v zvezni zbor skupaj
z delom področja bivšega mari-
borskega okraja dva poslanca. V
volilnem okraju št. 196 (občina
Poljčane, Lesje, Gorisnica, Ormož
in Središče) je postavljena kan-
didatura tov. dr. JOŽETA POTR-
CA.

V republiški zbor so postavlje-
ne kandidate: v 95. volilnem
okraju (Kidričev — Podlehnik —
Leskovec — Videm) kandidatura
tov. LOJZKE STROPNIKOVE; v
96. volilnem okraju (del Ptuja —
Markovci — Hajdina — Pleterje
— Cirkovec) kandidatura tov.
POTRCA IVANA, književnika iz
Ljubljane; v volilnem okraju št.
97 (Grajana — Desternik — Ja-
neževci — Vitomarci — Juršinci
— Dornava) kandidatura tov. IVA-

NA KRAJNCIČA, predsednika ob-
činskega odbora SZDL v Ptuj; v
volilnem okraju št. 100 (občina
Središče — ravniški del občine
Ormož) kandidatura tov. GOR-
SICA MILKA, člana Izvršnega
sveta Ljudske republike Sloveni-
je; v volilnem okraju št. 99 (se-
verni predel občine Ormož) kan-
didatura tov. JOŽETA TRAMŠE-
KA, podpredsed. OLO Maribor; v
volilnem okraju št. 94 (občina
Gorisnica) kandidatura tov. BEL-

ŠAKA FRANCA (podpreds. obč.
LO Gorisnica).

Za republiški zbor proizvajal-
cev so bili predlagani: v 52. vo-
lilnem okraju v skupini industri-
je, trgovine in obrti (področje
občine Ptuj severno od Drave,
območje občine Lenart, območje
občine Maribor Košaki, območje
občine Sentilj) kandidatura tov.
KLEMENČIČ MARKA iz Sladkega
vrha; v 53. volilnem okraju (ob-
močje občine Ptuj južno od Dra-

ve, območje občine Lesje, ob-
močje občine Gorisnica, območje
občine Ormož in območje občine
Središče) kandidatura tov. SE-
GULA JOŽETA iz Dražene 18 pri
Kidričevem; v 5. volilnem okraju
v skupini kmetijstva (kmetijske
zadruge in druge kmetijske orga-
nizacije v bivšem ptujskem okra-
ju in v občinah Poljčane ter Slo-
venska Bistrica) kandidatura tov.
JANEZA PETROVIČA iz Ptuja.

POMEMBNA TURISTIČNO-GOSTINSKA PRIDOBITEV ZA PTUJ:

ureditev restavracije na gradu

Ptuj je turistično mesto in
priznati moramo, da je storilo v
tem pogledu v zadnjih letih pre-
cejšen korak naprej. Vendar še
marsikaj manjka in le počasi se
bližamo cilju, ko bomo lahko do-

skem letu nekaj večjih zunanjih
popravil, je ostalo še vedno ne-
rešeno vprašanje grajskih pro-
storov, v katerih je bil prejšnja
leta zasilni bife, ki kot tak ni
predstavljala nobene turistične

veličasten razgled na Pohorje,
Savinjske planine, Ptujsko polje
in Haloze, v ozadju na Boč, Do-
načko goro, Ravno goro in Ivanj-
ščico.

Turistično in olepševalno dru-
štvo v Ptuj so se je že dalj časa
ukvarjalo z mislijo, kako urediti
na gradu gostišče, ki bo primer-
no grajski stavbi in izletnikom,
ki jih bo sprejemala. Ker samo
ni moglo urediti tega vprašanja
in ker tudi ni zmogel Občinski
ljudski odbor v Ptuj takih fi-
nančnih bremen, se je Turistič-
no društvo obrnilo na podjetje
»Slovenske gorice«, naj bi uredi-
lo prostore v gradu ter odprlo
primerno restavracijo. Po zaslugi
agilnega direktorja, tov. Krivca,
in delavskega sveta, je sklenilo
omejeno podjetje temeljito res-
tavrirati in urediti prostore se-
danjega bifeja ter še nekatere
sosednje prostore in na ta način
urediti eno najlepših turističnih
točk v Ptuj. Prav tako bodo
»Slovenske gorice« uredile zuna-
nje grajsko dvorišče ter razgled-
ni stolp na grajskem poslopju.

Prepričani smo, da bomo dobili
Ptujčani z novo restavracijo na
gradu ne le najlepše turistično-
gostinske prostore, ampak bodo
tudi izletniki odnesli iz Ptuja vse
drugačen vtis kot doslej. Agil-
nemu podjetju »Slov. gorice« in
njegovemu vodstvu gre vse pri-
znanje za njegovo razumevanje
in delo. Nova grajska restavraci-
ja bo odprta še v letošnji turi-
stični sezoni.

J. M.

Ptujski grad

mačim in tujim turistom nuditi
tisto, kar od nas pričakujejo.
Eno najbolj perečih vprašanj
do letošnjega leta je bila uredi-
tev ptujskega gradu. Medtem ko
je doživel ptujski grad v lan-

privlačnosti, ki jo zasluži tako
zanimiva in privlačna točka, kot
je ptujski grad s svojim bogatim
muzejem in prekrasnim raz-
gledom po slikoviti bližini in
daljni okolici. Od tod se odpira

PRVI BRIGADIRJI

AVTOCESTA LJUBLJANA - ZAGREB

Za pripravljala dela, ki bodo
na cesti Ljubljana-Zagreb stekla s
prvim marcem, namerava mari-
borski okraj poslati delovno bri-
gado. Delovna brigada bo štela 120
mladincev.

Brigade, ki bodo s prvim mar-
cem začele pripravljati teren na

omogočajo sodelovanje. Tako je
vodstvo MEPE na prošnjo mladi-
nskega aktivna odobrilo, da bo lahko
izmenično sodelovalo v tej akciji
tudi 30 njihovih mladincev. Po-
dobno privolitev je že dalo tudi
vodstvo MTT in še nekaterih dru-
gih podjetij.

Jugoslavija no tuih velesojmih

Mednarodni vzročni sejem v
Leipzigu bo prvi izmed sedmih
mednarodnih velesojmijev, na ka-
terih bodo sodelovala jugoslo-
vanska podjetja letošnje pomladi.
Mimo velesojmijev v Leipzigu bodo
naša podjetja razstavljala svoje
blago še na velesojmijih v Frank-
furtu, Milanu, Trstu, Poznanju,
New Yorku in Casablanci, sode-
lovala pa bodo tudi na razstavi
bombaja v Egiptu. Na večini teh
velesojmijev bomo razstavljali iz-
delke naše industrije.

Jugoslavija bo bržčas sode-
lovala tudi na jesenskih velesojmijih
v Stockholmu, na Dunaju, v So-
lunu, Damasku, Tunisu in Plov-
divu ter na več industrijskih
razstavah v deželah Azije in Juž-
ne Amerike.

Izplacilo akontacij

OSEBNIH DOHODKOV DELAVCEV V GOSPODARSKIH ORGANIZA-
CIJAH

Uradni list FLRJ objavlja od-
redbo državnega tajnika za fi-
nancijske zadeve o izplačilu akon-
tacij osebnih dohodkov delavcev
v gospodarskih organizacijah in o
izplačilu akontacij prispevkov iz
teh dohodkov za prvo tromesečje
1958. leta.

Po tej odredbi bodo od 1. ja-
nuarja letos izplačevali akontacije
osebnih dohodkov v zneskih, do-

France Prešeren — pesnik in mislec

Sto let je minilo, odkar je umrl
človek, ki tvori s svojim delom
zgodovinski mejnik v razvoju
slovenskega ljudstva iz ljudstva
neomikanih tlačanov v narod,
sposoben kulturnega tekmovanja z
vsemi ostalimi narodi Evrope.

Govorica, v kateri so se dotlej
sporazumevali samo utisti, ki so
služabniškega stanusa, je v Pre-
šernovem stihu postala sredstvo
za izražanje najnaprednejših mi-
slil dobe, v kateri so se prebujali
evropski narodi ter trgali okove
fevdalizma. Iz orodja za idejno
utrjevanje hlapčevskega položaja
slovenskih ljudi, kar je slovenska
govorica bila v rokah metterni-
chovskih narobe-prcsvetljenčev,
se je slovenski jezik v Prešerno-
vem stihu izpremenil v orodje
nacionalnega osveščanja sloven-
skih ljudi, dviganja njihove ple-
bejske zavesti, njihovega prepa-
janja z idejami antifevdalnega
humanizma in revolucionarnega
demokratizma. Žerjavica, ki sta jo
Linhart in Vodnik za slovensko
zemljo otela francoskemu žarišču
tedanje revolucionarne misli, se
je v Prešernovem stihu razgrela
in plamen. Temu plamenu je daja-
la žar do tistih dob najvišja
skladnost med pesnikovo idejo in
med objektivnimi razvojnimi tež-
njami, med pesnikovim hotenjem
ter temeljnimi interesi slovenske
zemlje in ljudstva.

Krepko zakoreninjen v svojem
ljudstvu je Prešeren bolj ko kdo

drugi na Slovenskem dojel utrip
svoje dobe in zrastle daleč preko
obdajajočega ga okolja. Zavrača-
joč sleherne in in vsakršne iluzi-
je idejno zaostajajočih ali pa za-
vestno antidemokratskih elemen-
tov med svojimi ožjimi rojaki in
med ostalimi južnimi Slovani, je
Prešeren prvi zarislal Slovincem
pravec edino demokratične, edino
ljudske in edino napredne narod-
nostne politike. Njegovo zamisel
o enakopravnem sožitju jugoslo-
vanskih narodov in vobče vseh
narodov sta od njega prevzela
Levstik in Cankar ter jo pred
Slovinci kakor plamenico nosila
skozí noč tvarnega in duhovnega
suženjstva. Ta zamisel je v prid-
bitvah osvobodilne borbe, ki so jo
naše ljudske množice bojevale pod
vodstvom svoje avantgarde, Komu-
nistične partije Jugoslavije, na-
šla pri nas svoje prvo veliko
utelešenje.

Ko danes iz perspektive druž-
beno-ekonomskih, političnih in
kulturnih pridobitev narodnoosvo-
bodilne vojne in socialistične gra-
ditve v naši deželi premerjamo
pot, ki jo je v zadnjem stoletju
prehodil slovenski narod, se nam
še prav razodene veličina Pre-
šernovega genija, njegov ne le
slovenski, marveč tudi občeju-
slovanski pomen.

(Boris Žihari: France Prešeren,
pesnik in mislec, 1949 — odlomek)

Svet sta presenetili ta teden
dve izredni »bombi« in sicer
uspešen polet prvega ameriškega
satelita in tretja poslanica
slovenskega predsednika vlade
Nikolaj Bulganina. Dooje dej-
stvo, ki je v precejšnji meri za-
ostrolo politično pripravo na
morebitni sestanek velikih.

Nekateri komentatorji sodijo,
da je izstrelitev prvega ameri-
škega satelita uvod v ameriško
blagohotno popuščanje, češ, da
se sedaj čutijo dovolj močne in
enakopravne s Sovjeti. Drugi
zagotavljajo, da pomeni izstre-
litev »raziskovalca« še večje
odpuščanje od zamisli sestanka
na najvišji ravni. Morda bi druga
verzija bolj držala, kajti Ei-
senhower je sprejel tretjo Bul-
ganinovo poslanico zelo hladno.

Bulganin je v svoji tretji po-
slanici, ki je pravzaprav odgo-
vor na Eisenhowerjevo pismo,
ponovil vse svoje prejšnje pred-
loge in edino, kar lahko sodimo
za novo je povezovala osemirske
kontrolne s prepovedjo poskusov
z jedrskim orožjem. Niti za ko-
rak se niso približali Američa-
nom, prav tako, kakor tega ni-
so storili niti Američani. Še pe-
dno ničesar slišati o odpravi
črnočrtnih vojsk in o odpravi
v Varnostnem svetu in da
nočijo razpravljati o nemškem
oprašanju kot o najpomembnej-
šem morebitnem sestanku pred-
sednikov. Kdo bo popustil, je
težko reči, ker so kot kaže pre-
cej trdoglabe obe strani.

Združena arabska republika
je postala v tem tednu resnič-
nost. V soboto sta Naser in Ku-
atli proklamirala novo državo.

v četrtek pa so že sprejeli novo
začasno ustavo, ki določa, da
bo do referendumu volil novo
državo poseben svet. Zaenkrat
sta se združili Egipt in Sirija,
jemenski prestolonaslednik pa
je že prišel v Kairo, da bi pri-
stopil k federaciji kot tretji član.
Zaenkrat uradnega obvestila o
pristopu še niso objavili, lahko
pa nekaj takega pričakujemo.

Srednji vzhod, ki je več de-
setletij pomenil za zapadne ko-
lonialistične države ugodno pod-
ročje za izkoriščanje, se zdru-
žuje in ustvarja samostojno
skupino, ki se bo v bodočnosti
lahko uprla vsem spletkam in
rovarjenjem. Ameriška in bri-
tanska diplomacija sta že na
delu. Radi bi pridobili na vsak
način na svojo stran Jordan,
Irak in Saudovo Arabijo, ki za-
radi arabske solidarnosti pogle-
dujejo na novo Združeno arabs-
ko republiko. Če se bodo pri-
ključile te tri države novi fede-
raciji je veliko oprasanje, kajti
ne smemo pozabiti, da so te tri
države od lani zabredle pod
ameriški vpliv. Nekaj že govo-
rilo, da bi Američani radi zdru-
žili Jordan, Irak in Saudovo
Arabijo v drugo federacijo, ki
bi bila protitež egiptosko-
sirske. Računati morajo z novi-
mi silami in zato bi radi ustro-
rili novo močno državo. Sedaj
je le oprasanje, ali bo v teh
državah prevladala volja arabs-
kega ljudstva ali pečica politiko-
v, ki se nagibajo na Zapad.

V Nemčiji zadnje čase tudi
ne gre tako, kakor bi pričako-
vali o deželi »čudežev«. Delavci
zahtevajo višje plače in zmanj-
šanje delovnega časa. Vlada se
proti vsem tem pojavom bojuje
s sodobnimi procesi proti komu-
nistom. Domnevajo, da bodo
tako pomirili ljudi. V Nemčiji
se bojijo gospodarske neurav-
novešenosti.

Francija se je zadnje mesece
vse preveč opletala v alžirski
problem in iz svojih rok izpu-
šča notranje probleme, prav ta-
ko kakor zunanje. Ljudje po-
stajajo zaradi vojne v Alžiru
vedno bolj nezadovoljni in pod-
pisli sto kulturnih delavcev do-
kazujejo, da je francosko ljud-
stvo eno, vlada pa nekaj posem
drugega.

V tem tednu se bo tudi v
glavnem odločilo, ali bodo za-
čeli s pripravami na sestanek
predsednikov ali bodo ostro za-
ornili vsako možnost pogajanj.

Svobode naj skrbijo za vsebinsko idejno rast naših ljudi

V soboto in nedeljo, 26. janua-
rja 1958, je bil v Mariboru kon-
gres Zveze Svobod in prosvetnih
društev Slovenije, na katerem so
se delegati tov. Majhen, Modic,
Trinkaus in drugi resno zavzeli
za bodočo izobraževanje odraslih,
za večjo skrb za kulturne domo-
ve, za enotno delo ljudskopro-
svetnih delavcev amaterjev in
poklicnih kulturnih ustvarjalcev,
za vsebinsko bogatejše delo ama-
terjev, za boljše vodstvo društev
in za občutljivo obravnavanje
vseh vprašanj Svobod in pro-
svetnih društev.

O vsem, kar so na kongresu
povedali, med drugim tudi tov.
Boris Žihari in kar so predlagale
kongresu komisije, bodo v krat-
kem razpravljali pri Svobodah v
Ptuj, Ormožu, Kidričevem in v
Majšperku, kjer so Svobode našle
svojo delovno vsebino in so voljne
delati. Povsod bodo povabili
na razpravo vse, ki se zanimajo
za kulturnoprosvetno dejavnost.

Na kongresu so izvolili 67-član-
ski novi svet Zveze Svobod in
prosvetnih društev Slovenije, za
predsednika pa so izbrali tov.
Vladka Majhena, člana Izvršnega
sveta LRS. Dosedanji predsednik
Ivan Regent je postal častni
predsednik Zveze.

Ali je možna pocenitev gradnje stanovanj?

Pričakujemo lahko, da bo
bližnje medmestno posveto-
vanje o stanovanjski izgradnji,
ki bo v začetku marca v Osije-
ku, sprejelo nekatere koristne
sklepe za ublažitev stanovanj-
ske stiske in pocenitev gradnje
stanovanj.

V zadnjem času zanima raz-
ne forume in strokovnjake
predvsem vprašanje, kako bi
našli najpopolnejšo rešitev za
pocenitev gradnje stanovanj.
Ta skrb je razumljiva, saj je
danes v Jugoslaviji 300 tisoč
gospodinjstev več, kot pa je
stanovanj. Tu niso vračunane
še potrebe po stanovanjih, ki
so povezane s prirastkom
mestnega prebivalstva in za-
manjavo izrabljenih stanovanj.
Lani so ljudski odbori vložili
velike napore, da bi čimbolj
racionalno izkoristili sredstva
iz svojih skladov, obenem pa
pocenili gradnjo.

Toda v zadnjih mesecih je
opaziti v posameznih mestih
težnjo po gradnji cenah, to-
da primitivnih in tesnih stano-
vanj. Tako rešitev vodi v isto
skrajnost kot graditev dragih
in luksuznih stanovanj. Velika
znižanja cen, na primer od
2,5 milijona na 800 tisoč di-
narjev pri dvosobnem stanova-
nju so šla predvsem na račun
zmanjšanja stanovanjske povr-
šine in primitivne opreme. Ta-
ka stanovanja pa čez nekaj let
ne bodo več ustrezala stano-
vanjskim standardom in jih bo
treba izprazniti. Tak način
gradnje je v resnici dražji, ker
se stanovanja ne bodo amorti-
zirala.

Strokovnjaki poudarjajo, da
je stanovanja mogoče poceniti le
z racionalnejšim in industrijs-
kim načinom gradnje, ne pa z
zmanjšanjem potrebnih stano-

vanjskih površin. Po njihovem
mnenju povzroča sedanje vi-
soke cene gradnje delno loka-
cija zgradb, razpisništvo inve-
stitorjev in nezadostna sposo-
bnost gradbenih podjetij. Pa tu-
di projektanti imajo različne
strokovne kvalitete in večkrat
ne upoštevajo predračuna
amortizacije.

Zato pričakujejo, da bodo na
marčnem posvetoovanju v Os-
jeku predstavniki mest, držav-
ne uprave in gospodarstva
predvsem razmotrili možnosti
za racionalizacijo gradnje, od-
nosno industrializacijo proiz-
vodnje posameznih gradbenih
elementov, upajanje mehaniza-
cije in izpopolnjevanje gra-
benega obrtništva.

(Jugopres)

